

Linna haridusametnikud koole teenindama

Tallinna haridusjuhtimises on alustatud reformi, mille esialgne nähtav pool on linnaosade haridusosakondade ümberkorraldamine nii, et nende asemele jääb linnaosa valitsuses alles vaid üks haridusnõuniku töökoht.

Miks linn üldse haridusametnikke vajab? Linnakodanikul on tõenäoliselt ükskõik, kui palju neid on, küll aga soovib ta sõltumata elukohast, et tema laps saaks hea hariduse. Koolijuhid ja õpetajad pakuvad linna kõige olulisemat avalikku teenust – hariduskulutused moodustavad linna eelarvest 38%.

Ka haridusametnikke vajab linn selleks, et oma maksumaksjatest kodanike ootusi täita ning koole ja lasteaedu selles abistada. See tähendab, et tegemist peaks olema töötajatega, kelle töö on teenindamine. Paraku näitasid ettevalmistavad intervjuud valitud Tallinna koolijuhtidega, et linnaosade haridusosakondade töötajais nähti pigem segajaid kui abistajaid.

Kui seni töötas Tallinna linnaosade haridusosakondades ja linna haridusametis 236 ametnikku, siis tänavu augustist jääb neid haridusametisse tööle 50 ümber. Lihtsa lahutustehtega siin kokkuhoidu mõõta ei ole võimalik, sest 236 ametniku seas oli 80 raamatupidajat (neist vaid vähemus bilansivõimelisi), kes pidasid koolide ja lasteaedade majandusarvestust. Kui eeldame, et kõik raamatupidajad leiavad tööd haridus- ja lasteasutustes, siis tähendab see siiski umbes 100 ametniku lahkumist. Kava kohaselt peavad koolid ja lasteaiad ise aasta keskel hakkama oma raamatupidamist pidama ja eelarveid koostama. See on kokkuvõtlikult "haridusreform", nagu seda seni kirjeldatud.

Kuu aja töö: 1 lehekülj sisutu kirjeldusega

"Reform" on säärase muudatuse kirjeldamiseks siiski liiga radikaalne termin. Kõnelda saame parimal juhul juhtimise ümberkorraldusest. Tegemist on muudatusega, mis mujal Eestis kohati aastaid tagasi läbi viidud ja seejuures suurema kärata.

Milleks neid muudatusi vaja on? Kui ütleme, et ei saa taluda olukorda, kus Tallinnas iga haridusasutuse kohta ametnik töötab, on see lihtsustatud lähenemine. Väidan, et haldussuutlikkus

Indrek Pajumaa
Mercuri Urvali konsultant

ja ametnike arv ei ole otseses sõltuvuses. Küsimus on süsteemi juhtimises ja ametnike töö tegelikus sisus. Seni on paljude haridusametnike roll ja ülesanded olnud ebaselged: koolijuhid on kirjeldanud olukordi, kus linnaosa (haridus)metoodik on veetnud kuu õpetajate tööd kontrollides, jättes sellest maha üheleheküljelise sisutu kirjelduse. Samuti on linnaosade haridusosakondades töötatud

erineva efektiivsusega ja tehtud ka sisuliselt erinevat tööd. Ühes on juhataja tähtsustanud juriidilist konsulteerimist, teised on näinud end kui vahendite jagajaid, ühed on vajalikuks pidanud tellida koolide eest õpikuid, teised mitte – haridusosakondade töös pole olnud ühtset süsteemi, kui raamatupidamine välja arvata.

Haridusamet peab muutuma avatumaks

Loomulikult on inimestel psühholoogiliselt raske tunnistada, et palju tehtud tööst on mõttetu. See on inimlik. Kindlasti tegutses hulk töötajaid oma parima äratundmise järgi, iseasi, et Tallinna koolides seda eriti ei hinnatud.

Ümberkorralduste eesmärk on eelkõige koolidele suurema iseseisvuse, aga ka vastutuse andmine, ametnike arvu vähendamine on pigem kaasnähe.

Linna haridusamet, mille uut struktuuri välja töötatakse, peab muutuma oluliselt avatumaks, ametisse ei saa jääda ametnikku, kelle poole kooli- või lasteaiajuhataval poleks õigus pöörduda. Kogu oluline info peab olema avalik: Tallinna haridusamet ei valda sisuliselt informatsiooni, mida avalikustada ei saaks, välja arvatud konkreetsete õpilaste edasijõudmine. Kõike olulist – alates valikainete õppekavadest kuni koolide kapitaalremondi maksumuseni – võiks ja peaks leidma internetist.

Arvan, et praegu teoksil olevad muudatused on kergesti mõistetavad ja pälvivad linnakodanike poolehoidu. Keerulisem on sisuliselt hinnata koolides pakutava õpetamise ehk teenuse kvaliteeti. Selle süsteemi väljatöötamine võiks olla järgmine samm, olles ühtlasi midagi, mis tõesti reformi nime väärib ja mille tulemus ka peaaegu kõiki linna kodanikke riivab.

Mercuri Urval konsulteerib Tallinna linna haridusjuhtimise muudatusi.